

การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนในเขตพิทยาคม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตราง กระบี่*
THE EVALUATION OF STUDENT CARE AND SUPPORT SYSTEM
OF NAITAOPITTHAYAKOM SCHOOL UNDER THE SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE TRANG KRABI

วีร์ริกา อุบลจันทร์

Weewika U-bonjan

นิลรัตน์ นวกิจไพฑูรย์

Nilrat Navakijpaitoon

บุรินทร์ภักดิ์ พรหมมาศ

Boorinpat Prommas

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand

E-mail: 5011103026.wewika@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินบริบท 2) ประเมินปัจจัยนำเข้า 3) ประเมินกระบวนการ และ 4) ประเมินผลผลิต กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนโรงเรียนในเขตพิทยาคม จำนวน 177 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามจำนวน 2 ฉบับ และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านบริบท พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โครงการเหมาะสมและจำเป็นในการแก้ปัญหา และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ กิจกรรมของโครงการสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้
2. ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ วัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในโครงการอย่างเพียงพอ และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบมีความพร้อมในการดำเนินโครงการ

* Received 6 June 2022; Revised 19 December 2022; Accepted 23 December 2022

3. ด้านกระบวนการ จากการสอบถามกับผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การกำหนดขั้นตอนรายละเอียดและวิธีดำเนินโครงการ อย่างชัดเจนและเหมาะสม และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องด้วยวิธีการที่หลากหลายครบทุกกิจกรรมรวมทั้งมีการเผยแพร่และขยายผลการปฏิบัติโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสู่ชุมชน และจากการสอบถามกับนักเรียน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การให้ความรู้ ชี้แจง สื่อสารประชาสัมพันธ์กับผู้รับผิดชอบ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าใจขั้นตอนและวิธีดำเนินการโครงการชัดเจน และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การวางแผนการดำเนินโครงการสู่การปฏิบัติชัดเจน

4. ด้านผลผลิต จากการสอบถามกับผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การปฏิบัติกิจกรรมในโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ครบถ้วนตามที่กำหนด และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ นักเรียนมีความมั่นใจทางอารมณ์ และมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น และจากการสอบถามกับนักเรียน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการปฏิบัติกิจกรรมในโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ครบถ้วนตามที่กำหนดและค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนรู้ความถนัดความสามารถ ความสนใจ จุดเด่น จุดด้อยของตนเองพร้อมที่จะปรับปรุงและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

คำสำคัญ : การประเมิน, โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, โรงเรียน

ABSTRACT

The research aimed to 1) Context Evaluation, 2) Input Evaluation, 3) Process Evaluation, and 4) Product Evaluation. The sample groups were educational institute administrators, teachers, school committees. The sample groups used in the research were educational institution administrators, teachers, and educational institutions committees. There were 177 parents, students, and students at Naitaopitthayakom School. The research instruments were two questionnaires and an in-depth interview form. The statistics used for data analysis were percentage, mean, and standard deviation. and content analysis.

The results showed that;

1. For context, the item with the highest mean was the project was appropriate and necessary for problem solving. The item with the lowest mean was the activities of the project could be put into practice.

2. For inputs, the item with the highest mean was sufficient materials, equipment, and tools used in the project. The item with the lowest mean was

the administrators and teachers who were in charge of the project were ready to implement the project.

3. For process, from the item with the highest mean was clear and appropriate identification of the procedures, details and implementation of the project. The item with the lowest mean was there was a systematic and continuous assessment of the student care and support system project implementation by using a variety of methods for all activities, disseminating and expanding the student care and support system project to communities. From the item with the highest mean was giving knowledge, clarification, and communication with responsible and related people in order to clearly understand the procedures and implementation of the project. The item with the lowest mean was planning clear project implementation.

4. For outputs, from the item with the highest mean was all activities specified in the student care and support system project were implemented. The item with the lowest mean was students were emotionally stable and had good relationship with others. From the item with the highest mean was all activities specified in the student care and support system project were implemented. The item with the lowest mean was students knew their aptitudes, abilities, interests, strength, and weaknesses and they were always ready to improve and develop themselves.

Keywords: Evaluation, Student Care and Support System, School

บทนำ

การพัฒนาให้นักเรียนให้มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังโดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนด้านความรู้แก่นักเรียนแล้ว การป้องกันการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญของการพัฒนา (กรมสุขภาพจิต, 2558) ซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (มาตรา 6) และแนวการจัดการศึกษายังได้ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุกคนโดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตาม

ธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (มาตรา 22) ในการจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งเรื่องที่กำหนดให้ดำเนินการคือความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (มาตรา 23) ทั้งนี้การจัดกระบวนการเรียนให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหาให้ผู้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชาอีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคลากรในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือการส่งเสริมพัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดีมีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวง (ราชกิจจานุเบกษา, 2542)

ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างก้าวกระโดดในสังคมยุคปัจจุบันส่งผลกระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิตของผู้คน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชนของชาติ ซึ่งกำลังอยู่ในช่วงวัยของการเรียนรู้ค้นหาและพัฒนาตนเอง สถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการดูแลช่วยเหลือส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ความสามารถมีคุณธรรม จริยธรรมและมีวิถีชีวิตที่เป็นเหตุสุขตามที่สังคมมุ่งหวังโดยใช้ระบบทางการศึกษานั้น โรงเรียนต้อง

ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุน ป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดกับนักเรียน เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางเทคโนโลยี ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหายาเสพติดปัญหาครอบครัว ปัญหาการแข่งขันทุกรูปแบบก่อให้เกิดความทุกข์ วิตกกังวล ความเครียด ซึ่งล้วนแต่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตสุขภาพกายของนักเรียน จนนำไปสู่การเกิดปัญหาและสภาวะวิกฤตทางสังคมได้

สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปรวมถึงปัญหาต่าง ๆ ล้วนเป็นอุปสรรคต่อพัฒนาการของเด็กและเยาวชน ดังที่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ได้กล่าวว่า หากไม่สามารถแก้ปัญหาของผู้เรียนได้จะทำให้พัฒนาการของการเรียนรู้ด้อยลง และอาจทำให้กลายเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา เป็นบุคคลที่มีปัญหาทางอารมณ์ เกิดความวิตกกังวล ขาดความเชื่อมั่น หรือต่อต้านได้จะเห็นว่าปัญหาสำหรับเด็กนักเรียนที่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องให้การควบคุม ดูแล และช่วยกันป้องกันมีอยู่มากมายหลายสาเหตุซึ่งสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ รวมทั้งสื่อประเภทต่าง ๆ ก็เป็นตัวล่อและสร้างความอยากรู้อยากเห็นให้แก่เด็กนักเรียนเป็นอย่างมาก ดังนั้นทุกฝ่ายควรช่วยกันดำเนินการ เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพที่ดี สถานศึกษาจึงควรจะมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอนและการแนะแนวเพื่อสร้างคนให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับวุฒิภาวะ สามารถตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ และมีชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

ด้วยเหตุนี้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ริเริ่มระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อรณรงค์ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประสานความร่วมมือกันเพื่อพัฒนาการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีความเข้มแข็ง โดยกำหนดให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งนำไปดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และจริงจังก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งกระบวนการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการ และบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพและมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้โดย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559) ได้กล่าวถึงการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรอง 3) การส่งเสริมและพัฒนา 4) การป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข 5) การส่งต่อ

โรงเรียนในเตาพิทยาคมได้ดำเนินการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเป็นการพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษา นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญของการพัฒนา เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้ว ในเชิงลบก็มีปรากฏเช่นกัน เป็นต้นว่าปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาการแข่งขันกันในรูปแบบต่าง ๆ ปัญหาครอบครัวซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด การปรับตัวที่ไม่เหมาะสมหรืออื่น ๆ ที่เป็นเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนในเตาพิทยาคมตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวจึงนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาเป็นส่วนหนึ่งของระบบการบริหารจัดการ ซึ่งมีกระบวนการทำงานเป็นระบบ มีความชัดเจน มีการประสานความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน รวมทั้งวิธีการ กิจกรรมและเครื่องมือต่าง ๆ ที่มีคุณภาพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อันจะส่งผลให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประสบความสำเร็จ

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยซึ่งมีหน้าที่ในการดำเนินการแก้ไขปัญหา ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ของ Stufflebeam (Stufflebeam, Daniel L. et al, 1997) ซึ่งเป็นการประเมินภาพรวมของโครงการ 4 ด้าน คือ 1) การประเมินบริบท (context evaluation) 2) การประเมินปัจจัยนำเข้า (input evaluation) 3) การประเมินกระบวนการ (process evaluation) และ 4) การประเมินผลผลิต (product evaluation) และได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในเตา

พิทยาคม ทั้งนี้ผลที่ได้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้นักเรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดี มีปัญญามุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามให้สังคมได้ และเพื่อให้ระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนช่วยให้เป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมอันดีงามควบคู่ไปกับการมีคุณธรรม ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน จำเป็นที่ต้องร่วมมือกัน ดำเนินการแก้ไขปัญหาของนักเรียน และมีความเข้าใจในการดำเนินงานปกครองและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงวิธีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในเตาพิทยาคมให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินบริบท (Context Evaluation) ของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโรงเรียนในเตาพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่
2. เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโรงเรียนในเตาพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่
3. เพื่อประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) ของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโรงเรียนในเตาพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่
4. เพื่อประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนโรงเรียนในเตาพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนโรงเรียนในเตาพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่ ปีการศึกษา 2564 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 1 คน ครูจำนวน 16 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 9 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 148 คน นักเรียนจำนวน 148 คน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 322 คน โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนและนักเรียนโรงเรียนในเตาพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่ ปีการศึกษา 2564 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเคร็ชชีและมอร์แกน (Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. , 1970) จากนั้นสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับฉลากแบบไม่ใส่กลับ จนได้ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 1 คน ครูจำนวน 9 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 5 คน ผู้ปกครองนักเรียน (ผู้ปกครองหนึ่งคนต่อนักเรียนหนึ่งคน) จำนวน 81 คน นักเรียนจำนวน 81 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 177 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเป็น 2 ขั้นตอน ซึ่งมีรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในเตาพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่ เครื่องมือที่ใช้

ในการวิจัยขั้นตอนที่ 1 ในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในเทศบาลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการศึกษาแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้ ฉบับที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในเทศบาลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่ ใน 4 ด้าน คือ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) ด้านผลผลิต (Outputs) ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) ฉบับที่ 2 แบบสอบถามสำหรับนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในเทศบาลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่ ใน 2 ด้าน คือ ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Outputs) ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) ขั้นตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในเทศบาลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนในเทศบาลนคร ประธานกรรมการสถานศึกษา ครูหัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน ตัวแทนผู้ปกครอง รวมผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนทั้งสิ้น 4 ท่าน นำข้อเสนอแนะที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Dept Interview) มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป (SPSS) หาค่าสถิติ ดังนี้ 1) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) 2) ข้อมูลเกี่ยวกับด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในเทศบาลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) 3) การวิเคราะห์ข้อมูล การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Dept Interview) ของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในเทศบาลนคร ด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับแบบประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในเขตพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ตามลำดับ

1. ด้านบริบท พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ โครงการเหมาะสมและจำเป็นในการแก้ปัญหาและค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ กิจกรรมของโครงการสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้

2. ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ วัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในโครงการอย่างเพียงพอ และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบมีความพร้อมในการดำเนินโครงการ

3. ด้านกระบวนการ จากแบบสอบถามฉบับที่ 1 ที่ได้สอบถามกับผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การกำหนดขั้นตอน รายละเอียดและวิธีดำเนินการ อย่างชัดเจนและเหมาะสม และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือมีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องด้วยวิธีการที่หลากหลายครบทุกกิจกรรมรวมทั้งมีการเผยแพร่และขยายผลการปฏิบัติโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสู่ชุมชน และจากแบบสอบถามฉบับที่ 2 ที่ได้สอบถามกับนักเรียน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การให้ความรู้ ชี้แจง สื่อสารประชาสัมพันธ์กับผู้รับผิดชอบ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าใจขั้นตอนและวิธีดำเนินการโครงการชัดเจน และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การวางแผนการดำเนินโครงการสู่การปฏิบัติชัดเจน

4. ด้านผลผลิต จากแบบสอบถามฉบับที่ 1 ที่ได้สอบถามกับผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การปฏิบัติกิจกรรมในโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ครบถ้วนตามที่กำหนด และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ นักเรียนมีความมั่นใจทางอารมณ์และมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น และจากแบบสอบถามฉบับที่ 2 ที่ได้สอบถามกับนักเรียน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการปฏิบัติกิจกรรมในโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ครบถ้วนตามที่กำหนด และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ นักเรียนรู้ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ จุดเด่น จุดด้อยของตนเองพร้อมที่จะปรับปรุงและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

อภิปรายผล

จากการศึกษาการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในเขตพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่ มีประเด็นที่ได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับแบบประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในเขตเทศบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตราบึง ระเบียบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ ดังนี้ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า การจัดโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในเขตเทศบาล สามารถจัดโครงการได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ความต้องการ และเป้าหมาย ส่งผลให้การประเมินโครงการอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับมธุริน แผลงจันทิก กล่าวถึง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ว่าเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยมีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไข การส่งต่อ อย่างมีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือ โดยประสานความร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีพัฒนาการ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (มธุริน แผลงจันทิก, 2554) และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปิยะวุฒิ ศรีชนะ ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโพนงามพิทยาคาร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 พบว่าผลการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนโพนงามพิทยาคารในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก (ปิยะวุฒิ ศรีชนะ, 2559)

1.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับแบบประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในเขตเทศบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตราบึง ระเบียบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า โครงการเหมาะสมและจำเป็นในการแก้ปัญหา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือเหตุผลของโครงการมีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ในปัจจุบัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ กิจกรรมของโครงการสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา ครู รวมทั้งผู้ช่วยทุกฝ่าย ตระหนักถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนการดำเนินงาน หรือร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ Stufflebeam กล่าวถึง การประเมินด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม เป็นการประเมินก่อนการดำเนินการโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผลความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหา และความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ ซึ่งนำไปสู่การออกแบบโครงการ แผนงาน โดยมีวัตถุประสงค์ของการประเมิน (Stufflebeam, Danial L. et al, 1997) และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อาสนี นิสาลิณี ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนแยมจาดริชชานูสรณ์ สำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร พบว่าการประเมินปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะ

แวดล้อมของโครงการ พบว่า ลักษณะของโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความต้องการจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับสังคมในปัจจุบัน และวัตถุประสงค์ของโครงการมีความสอดคล้องกับบริบทของสังคม (อาสณี นิสาลี, 2555)

1.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับแบบประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในเทศบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง ระเบียบ ด้านปัจจัยนำเข้า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า วัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในโครงการอย่างเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ แผนการดำเนินงานตามโครงการอย่างชัดเจน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบมีความพร้อมในการดำเนินโครงการ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนจะมีความพร้อมในด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการจัดทำโครงการ และมีการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ Stufflebeam กล่าวถึง การประเมินปัจจัยนำเข้าหรือปัจจัยป้อน เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึง ความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม และความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์เวลา รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการดำเนินงาน เป็นต้น (Stufflebeam, Daniel L. et al, 1997) และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปิยะวุฒิ ศรีชนะ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโพนงามพิทยาคาร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 พบว่า การประเมินปัจจัยหรือทรัพยากร อยู่ในระดับมาก (ปิยะวุฒิ ศรีชนะ, 2559)

1.3 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับแบบประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในเทศบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง ระเบียบ ด้านกระบวนการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า การกำหนดขั้นตอน รายละเอียดและวิธีดำเนินโครงการ อย่างชัดเจนและเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การให้ความรู้ ชี้แจง สื่อสารประชาสัมพันธ์กับผู้รับผิดชอบ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าใจขั้นตอนและวิธีดำเนินการโครงการ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องด้วยวิธีการที่หลากหลายครบทุกกิจกรรมรวมทั้งมีการเผยแพร่และขยายผลการปฏิบัติโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสู่ชุมชน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีความพร้อมในการดำเนินงาน มีขั้นตอน วิธีการ เครื่องมือ และการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน สอดคล้องกับ Stufflebeam กล่าวถึง การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินระหว่างการทำงานโครงการ เพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาแก้ไขปรับปรุงให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการตรวจสอบ

กิจกรรม เวลาทรัพยากรที่ใช้ในโครงการ ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการ โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน (Stufflebeam, Danial L. et al, 1997) และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อะห์หมัด สาและ ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินโครงการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้กลยุทธ์ Kohchan Family โรงเรียนบ้านเกาะจัน พบว่า ผลการประเมินด้านกระบวนการ อยู่ในระดับมาก (อะห์หมัด สาและ, 2562)

1.4 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับแบบประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในตาพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่ ด้านผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า การปฏิบัติกิจกรรมในโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ครบถ้วนตามที่กำหนด รองลงมาคือ นักเรียนรู้ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ จุดเด่น จุดด้อยของตนเองพร้อมที่จะปรับปรุงและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ นักเรียนมีความมั่นคงทางอารมณ์และมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย แผนการดำเนินงาน วัตถุประสงค์ของการดำเนินงานการส่งต่อนักเรียนที่ชัดเจน ทำให้นักเรียนรู้ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง สอดคล้องกับ Stufflebeam กล่าวถึงการประเมินผลผลิต เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการหรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ อย่างไรก็ตาม การประเมินลักษณะนี้มิได้ให้ความสนใจต่อเรื่องผลกระทบ (Impact) และผลลัพธ์ (Outcomes) ของนโยบาย/แผนงาน/โครงการเท่าที่ควร โดยมีวัตถุประสงค์การประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจากการทำโครงการกับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ เกณฑ์มาตรฐานของโครงการที่กำหนดไว้แต่ต้น (Stufflebeam, Danial L. et al, 1997) และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อาสนี นิสาล๊ะ ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนแย้มจาดวิชชาอนุสรณ์สำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร พบว่า การประเมินผลผลิตของโครงการ โดยรวมพบว่าการดำเนินงานด้านนี้อยู่ในระดับมาก (อาสนี นิสาล๊ะ, 2555)

2. ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับแบบประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในตาพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาต่ง กระบี่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ ดังนี้ ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมนักเรียน เช่น กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน กิจกรรมคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล การประชุมผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหา นักเรียนได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับทงศ์ศักดิ์ บุญมี กล่าววาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีระบบ มีขั้นตอนการ

ดำเนินงาน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน โดยมีบุคคลที่เกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมทั้งในและนอกสถานศึกษา โดยมุ่งหวังเพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะในการดำรงชีวิต และปลอดภัยจากวิกฤตทั้งปวง (ทนางศักดิ์ บุญมี, 2555) และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จิรัฎฐิพร จินสายใจ ได้ทำการวิจัยเรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากทุกด้าน (จิรัฎฐิพร จินสายใจ, 2557)

2.1 ความคิดเห็นของนักเรียน เกี่ยวกับแบบประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในตาพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตราบึง กระบี่ ด้านกระบวนการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า การให้ความรู้ชี้แจง สื่อสารประชาสัมพันธ์กับผู้รับผิดชอบ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าใจขั้นตอนและวิธีดำเนินการโครงการชัดเจน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การกำหนดขั้นตอน รายละเอียด และวิธีดำเนินโครงการ อย่างชัดเจนและเหมาะสม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การวางแผนการดำเนินโครงการสู่การปฏิบัติชัดเจน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษามีความพร้อมในการจัดโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อพัฒนา และแก้ไขให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สอดคล้องกับกลยุทธ์ทรัพย์ เชื้อพันธ์ กล่าววาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการส่งเสริมพัฒนาการป้องกัน และการแก้ไขปัญหาให้แก่ นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็งมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤตทั้งปวง (กลยุทธ์ทรัพย์ เชื้อพันธ์, 2562) และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปิยะวุฒิ ศรีชนะ ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโพชนามพิทยาคาร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 พบว่า การประเมินกระบวนการ อยู่ในระดับมาก (ปิยะวุฒิ ศรีชนะ, 2559)

2.2 ความคิดเห็นของนักเรียน เกี่ยวกับแบบประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในตาพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตราบึง กระบี่ ด้านผลผลิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติกิจกรรมในโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ครบถ้วนตามที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ โครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือนักเรียนรู้ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ จุดเด่น จุดด้อยของตนเองพร้อมที่จะปรับปรุงและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีกระบวนการ วิธีการ และเครื่องมือที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานสามารถตรวจสอบได้ ทำให้นักเรียนรู้ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง สอดคล้องกับ ประพนอม แก้วสวัสดิ์ กล่าววาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการส่งเสริม การป้องกัน การแก้ไขปัญหาและพัฒนาเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิต และรอดพ้นจากวิกฤติที่บังพวน โดยมีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพ มีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาโดยดำเนินการไปในทิศทางเดียวกันเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์ และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโตองงาม และเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป (ประนอม แก้วสวัสดิ์, 2556) และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อาสนี นิสาลี้ ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนแยมจาดวิชานุสรณ์สำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร พบว่าการประเมินผลผลิตของโครงการ โดยรวมพบว่าการดำเนินงานด้านนี้อยู่ในระดับมาก (อาสนี นิสาลี้, 2555)

3. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในเขตพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่ อภิปรายผลการศึกษาได้ ดังนี้ 1) ด้านบริบท ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้ดูแลโครงการ ต้องกำหนดวัตถุประสงค์ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมนักเรียนในด้านต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ 2) ด้านปัจจัยนำเข้า โรงเรียนจะต้องมีความพร้อมทั้งด้านบุคลากร ด้านสื่อและวัสดุอุปกรณ์ ด้านงบประมาณ และด้านการบริหารจัดการ โดยการเตรียมความพร้อมในด้านบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาจมีการขอของบสนับสนุนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตรัง กระบี่ จากผู้ปกครอง ชุมชน ในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย เพื่อให้การดำเนินโครงการประสบความสำเร็จ 3) ด้านกระบวนการ สถานศึกษาต้องมีความพร้อมในการจัดโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการและสถานศึกษา 4) ด้านผลผลิต สถานศึกษาต้องมีกระบวนการ วิธีการ และเครื่องมือที่มีคุณภาพมีมาตรฐาน มีการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือส่งเสริมและพัฒนาเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กล่าวว่า การดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ได้รับการส่งเสริม พัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน ทั้งผู้บริหารครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559) และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุจิตรา ช่วงโชติ ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนระยองปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ พบว่า โรงเรียนควรมีแผนการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ มีการประชุมชี้แจงให้ครู และผู้ปกครองมีความเข้าใจตรงกัน

นำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ มีการกำกับติดตามผล พร้อมทั้งรายงานอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง (สุจิตรา ช่วงโชติ, 2556)

สรุป

ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง นักเรียน และนักเรียนเกี่ยวกับแบบประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในเขตเทศบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตราบึง ระเบียบ โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในเขตเทศบาล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตราบึง ระเบียบ พบว่า ควรมีการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ไปพร้อม ๆ กัน โดยสถานศึกษาควรเตรียมความพร้อมในการจัดโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีขั้นตอน มีวิธีการและเครื่องมือที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน มีการทำงานที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ส่งผลให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือส่งเสริมและพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านบริบท ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ กิจกรรมของโครงการสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ครู รวมทั้งผู้ช่วยทุกฝ่าย ต้องวางแผนในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละบุคคล เพื่อนำไปใช้แก้ไขปัญหานักเรียนได้อย่างถูกต้อง
2. ด้านปัจจัยนำเข้า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบมีความพร้อมในการดำเนินโครงการ ดังนั้นผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบต้องพัฒนาความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในแต่ละกิจกรรม เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับประโยชน์สูงสุดในการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. ด้านกระบวนการ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องด้วยวิธีการที่หลากหลายครบทุกกิจกรรมรวมทั้งมีการเผยแพร่และขยายผลการปฏิบัติโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสู่ชุมชน ดังนั้นผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบต้องมีการวางแผนการดำเนินโครงการ มีวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน เพื่อให้การจัดกิจกรรมจนถึงขั้นตอนการประเมินเป็นไปอย่างมีระบบ
4. ด้านผลผลิต ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นักเรียนมีความมั่นคงทางอารมณ์และมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ดังนั้นควรมีการจัดกิจกรรม การประชุม อบรม สัมมนาเพื่อส่งเสริม

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาด้านอารมณ์ สังคม เพื่อให้นักเรียนรู้ความ ถนัด ความสามารถ ความสนใจ จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำผลที่ได้จากการประเมินครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการประเมิน เพื่อพัฒนา รูปแบบในการจัดกิจกรรมระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนให้เหมาะสมตามสภาพโรงเรียน
2. ควรศึกษาแนวทางในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนที่สอดคล้อง กับความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน
3. ควรมีการเปรียบเทียบผลการดำเนินโครงการเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนอื่น ๆ เพื่อนำข้อดีและข้อบกพร่องของการจัดกิจกรรมในแต่ละโรงเรียน มาเป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินโครงการต่อไป
4. ควรมีการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือ นัก เรียนในแต่ละกิจกรรม เพื่อให้ได้ข้อมูล และแนวทางในการจัดกิจกรรมที่ส่งผลต่อผลสำเร็จ ของโครงการในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต. (2558). คู่มือครูที่ปรึกษาาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กฤดีทรัพย์ เชื้อพันธ์. (2562). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. พระนครศรีอยุธยา: โรงเรียน อยุธยานุสรณ์.
- จิรัฐพร จินสายใจ. (2557). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม. ใน การค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปกร.
- ทงศักดิ์ บุญมี. (2555). ปัญหาการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัย บูรพา.
- ประนอม แก้วสวัสดิ์. (2556). สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. ใน วิทยานิพนธ์ครุ ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ปิยะวุฒิ ศรีชนะ. (2559). การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนโพนงาม พิทยาคาร จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. ยโสธร: โรงเรียนโพนงามพิทยาคาร.

- มธุริน แผลงจันทิก. (2554). การศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ คุรุสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- สุจิตรา ช่วงโชติ. (2556). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนปัญญานุกูล สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อะห์หมัด สาและ. (2562). การประเมินโครงการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้กลยุทธ์ Kohchan Family โรงเรียนบ้านเกาะจัน. ปัตตานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานีเขต 2.
- อาสณี นิสาลี้. (2555). การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนแย้มจาดวิชานุสรณ์สำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร. ใน ปริญญาโทพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Krejcie, R. V. & Morgan D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Scillities. *Education and Phychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Stufflebeam, Danial L. et al. (1997). The CIPP Model for Evaluation. In Kellaghan, T. & Stufflebeam, DL (Eds.). *The International Handbook of Educational*. Boton: Kluwer.